Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 - 3431

การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดี โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นอำเภอเขาย้อย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5*

The Development of non-fiction writing exercises using Khaoyoi local information for Matthayomsueksa 5 students

รุ่งทิวา สิงห์เทียน (Rungtiwa Singtian)**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดีโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นอำเภอเขาย้อย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการเขียนสารคดีของนักเรียน ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดีโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นอำเภอเขาย้อย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดีโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นอำเภอเขาย้อย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/1 โรงเรียนเขาย้อยวิทยา อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 33 คน ใช้เวลาในการทดลอง 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบ รวมทั้งสิ้น 8 คาบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดีโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นอำเภอเขาย้อย 2) แผนการจัดการเรียนรู้ใช้ร่วมกับแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดีโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นอำเภอเขาย้อย 3) แบบทดสอบวัดทักษะการเขียนสารคดี และ 4) แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดีโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นอำเภอเขาย้อย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) , ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (dependent samples t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดีโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นอำเภอเขาย้อย มีค่าเท่ากับ 75.21/75.33

---

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสอนภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

This article is a part of the study for the Master Degree of Education Program in Teaching Thai Language, Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Silpakorn University.

** นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โทรศัพท์ 089-4100640 E-mail : rungtiwa241@gmail.com อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก อ. ดร. บำรุง ชำนาญเรือ

Graduate student, Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education. Thesis Advisor Bamroong Chamnanrua, Ph.D.

2. ทักษะการเขียนสารคดีของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนด้วยแบบฝึก เสริมทักษะการเขียนสารคดีโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นอำเภอเขาย้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดีโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นอำเภอเขาย้อย อยู่ในระดับมาก

Abstract

The purposes of this research were to 1) develop the non-fiction writing exercises using Khaoyoi local information for Matthayomsueksa 5 2) compare the students' non-fiction writing skill before and after using the non-fiction writing exercises using Khaoyoi local information for Matthayomsueksa 5 students, and 3) study the students' opinions toward the non-fiction writing exercises using Khaoyoi local information for Matthayomsueksa 5 students. The sample consisted of 33 students from Matthayomsueksa 5/1, semester 2 in Academic year 2015 at Khaoyoiwittaya school, Phetchaburi. The experiment was taken for 4 weeks, 2 times a week, total 8 times. The instruments used for the research were: 1) the non-fiction writing exercises using Khaoyoi local information 2) lesson plans using with the non-fiction writing exercises using Khaoyoi local information 3) the non-fiction writing competency test and 4) a questionnaire used to study students' opinion on the non-fiction writing exercises using Khaoyoi local information. The data were analyzed by mean ($\overline{X}$), standard deviation (S.D.) and dependent samples t-test.

The results showed that:

1) The efficiency of non-fiction writing exercises using Khaoyoi local information was 75.21/75.33

2) The students' non-fiction writing skill after using the non-fiction writing exercises using Khaoyoi local information was significantly higher than before using the exercises at 0.05

3) The students'opinions toward using the non-fiction writing exercises using Khaoyoi local information were at high level.

บทนำ

ภาษาไทยเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่แสดงถึงความเจริญงอกงาม เป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความรุ่งเรืองทางอารยธรรม และเป็นความภาคภูมิใจของคนไทยที่มีภาษาใช้เป็นของตนเอง ดังพระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ที่พระราชทานในวันประชุมทางวิชาการชุมนุมภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ. 2505 ความตอนหนึ่งว่า "ภาษาไทยนั้นเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งของชาติ ภาษาทั้งหลายเป็นเครื่องมือของมนุษย์ชนิดหนึ่ง คือ เป็นทางสำหรับแสดงความคิดเห็นอย่าง

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 - 3431

หนึ่ง เป็นสิ่งที่สวยงามอย่างหนึ่ง เช่น ในทางวรรณคดี เป็นต้น ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องรักษาไว้ให้ดี ประเทศไทยนั้นมีภาษาเป็นของเราซึ่งต้องหวงแหน ประเทศใกล้เคียงเราหลายประเทศมีภาษาของตนเอง แต่ว่าเขาก็ไม่ค่อยแข็งแรง เขาต้องพยายามหาทางที่จะสร้างภาษาของตนไว้ให้มั่นคง เราโชคดีที่มีภาษาของตนเองแต่โบราณกาล จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะรักษาไว้” (กระทรวงศึกษาธิการ , กรมวิชาการ, 2539: 7-8)

ทักษะภาษาไทย ประกอบด้วยทักษะการอ่าน การเขียน การฟัง การดูและการพูด การเขียนเป็นทักษะหนึ่งที่สำคัญมากเพราะเป็นหลักฐานที่คงทนถาวรยิ่งกว่าทักษะอื่น ๆ สามารถใช้อ้างอิงได้ เป็นการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของตนโดยใช้สัญลักษณ์หรือตัวอักษร การเขียนที่จะประสบความสำเร็จนั้นจะต้องอาศัยองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น การสะกดคำให้ถูกต้อง การเว้นวรรคตอนถูกต้องการใช้คำให้ตรงความหมาย การเลือกสรรถ้อยคำ การจัดลำดับความคิด การเลือกประเด็นที่จะเขียน การเรียบเรียงถ้อยคำสำนวน รวมถึงการใช้ประสบการณ์ของผู้เขียนกับผู้อ่านให้ตรงกัน ซึ่งต้องเรียนรู้ ฝึกฝนอย่างถูกวิธีและสม่ำเสมอเพื่อให้เกิดความชำนาญ ดังที่ ชนานุต อุ่นมะดี (2550: 3) ได้กล่าวถึงความสำคัญของ การเขียนว่า การเขียนเป็นสื่อลายลักษณ์อักษรที่เป็นที่ประจักษ์พยาน น่าเชื่อถือได้ดีกว่าคำพูด และสามารถใช้เป็นหลักฐานสำคัญได้ดีอีกด้วย นอกจากนี้การเขียนยังเป็นรากฐานที่สำคัญยิ่งของการเรียนภาษา และการศึกษาเล่าเรียน นักเรียนจะประสบความสำเร็จในการเรียนแต่ละรายวิชามากน้อยเพียงใด ส่วนหนึ่งนั้นย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถในการเขียนถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ข่าวสารและข้อมูลต่าง ๆ ของตนออกมาเพื่อสื่อความหมายและทำความเข้าใจกับบุคคลอื่น สอดคล้องกับเจตนา อินต๊ะเชื่อ (2543: 4) ที่กล่าวว่า การเขียนมีลักษณะเป็นการสื่อสาร ที่ถาวรสามารถคงอยู่นาน ตรวจสอบได้ เป็นหลักฐานอ้างอิงนานนับพันปี นับหมื่นปี ถ้ามีการเก็บรักษาให้คงสภาพเดิมไว้ได้ นอกจากนี้การเขียนถือเป็นหัวใจสำคัญเพราะต้องใช้ในการบันทึกข้อความ ใช้ในการถ่ายทอดข้อความ การจด การจารึก การบันทึกสิ่งเหล่านี้ล้วนแต่ใช้ภาษาเขียนทั้งสิ้น

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนเขาย้อยวิทยา เล็งเห็นความสำคัญของการเขียน จึงได้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่มีลักษณะเน้นการเขียนและผลงานเขียน ดังจะเห็นได้จากคำอธิบายรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน รหัสวิชา ท 32102 ที่เกี่ยวกับการเขียนว่า “เขียนสื่อสารในรูปแบบของโครงการ และรายงานการดำเนินโครงการ รายงานการประชุม ได้ตรงตามวัตถุประสงค์โดยใช้ภาษาเรียบเรียงถูกต้องมีข้อมูลและสาระสำคัญชัดเจน ผลิตงานเขียนของตนเองในรูปแบบของสารคดี บันเทิงคดี ประเมินคุณค่างานเขียนของผู้อื่นในด้านต่าง ๆ ทั้งแนวคิดของผู้เขียน การใช้ถ้อยคำ การเรียบเรียงสำนวนโวหาร กลวิธีการเขียนและมีมารยาทใน การเขียน” (โรงเรียนเขาย้อยวิทยา, 2552: 29)

สำหรับการผลิตงานเขียนของตนเองนั้นในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีตัวชี้วัด คือ สามารถเขียนสารคดีได้ แต่จากการที่ผู้วิจัยได้รับมอบหมายให้จัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยพื้นฐานระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มากว่า 4 ปี พบว่า ความสามารถในการเขียนสารคดีของนักเรียนคิดเป็นร้อยละ 50 -55 ซึ่งน้อยกว่าเป้าหมายที่ทางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยกำหนด คือ ร้อยละ 60 ขึ้นไป (โรงเรียนเขาย้อยวิทยา, กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย, 2558: 12) นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ (O-NET) วิชาภาษาไทย สาระการเขียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเขาย้อยวิทยา ปีการศึกษา 2555-2557 พบว่ามีคะแนนเฉลี่ย คิดเป็นร้อยละ 40.05, 46.15 และ 45.36 ตามลำดับ ซึ่งต่ำกว่าคะแนนระดับจังหวัด ระดับเขต

พื้นที่ และระดับประเทศ ติดต่อกันทั้ง 3 ปี และผลการประเมินทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ตามช่วงวัย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2555 , 2556 และ 2557 พบว่า ทักษะการเขียนเป็นทักษะที่ได้ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 35.91 ร้อยละ 37.54 และร้อยละ 38.43 (โรงเรียนเขาย้อยวิทยา, กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย, 2558: 35) ซึ่งนับว่าเป็นภาวะวิกฤตของการจัดการเรียนการสอนในสาระการเขียนอย่างแท้จริงในการประชุมเตรียมความพร้อมก่อนเปิดภาคเรียนปีการศึกษา 2558 เมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม พ.ศ. 2558 ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายได้กล่าวถึงปัญหาการเรียนรู้ของนักเรียนในปีการศึกษาที่ผ่านมาว่านักเรียนไม่สามารถผลิตผลงานเขียนได้ด้วยตนเองหรือผลิตได้ไม่มีประสิทธิภาพ ครูผู้สอนจึงควรปรับเปลี่ยนเทคนิควิธีสอน ตลอดจนสร้างสื่อ หรือนวัตกรรม ที่สามารถพัฒนาทักษะการเขียนของนักเรียนให้สูงขึ้น (โรงเรียนเขาย้อยวิทยา, กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย, 2558: 8) จากสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนดังกล่าวผู้วิจัยเห็นว่าควรแก้ปัญหาอย่างเร่งด่วนเพื่อไม่ให้เป็นปัญหาที่เรื้อรังและแก้ไขยาก

การแก้ปัญหาและพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสารคดี นอกจากครูผู้สอนจะต้องจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิควิธีการและกิจกรรมที่เหมาะสมแล้ว ควรมีการฝึกฝนโดยใช้สื่อการสอนที่เหมาะสม เพื่อให้สามารถเขียนได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่ว และชำนาญ ดังที่ จิราภรณ์ ฉัตรทอง (2545: 26) และนฤดี ผิวงาม (2545: 52) ได้กล่าวไว้ในทำนองเดียวกันว่า แบบฝึกช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางภาษา เข้าใจบนเรียนดีขึ้น สามารถจดจำเนื้อหาและคำศัพท์ได้คงทน ทำให้เกิดความสนุกสนานในขณะเรียนและทราบความก้าวหน้าของตนเอง

จากการศึกษาแนวคิดดังกล่าวผู้วิจัยเห็นว่าแบบฝึกเป็นนวัตกรรมที่ดี ทำให้นักเรียนสนใจบทเรียนมากขึ้น ไม่เบื่อหน่ายง่าย เป็นแรงจูงใจให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเอง และเกิดการเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ น่าจะช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการในการเขียนสารคดีได้ดีขึ้น และช่วยให้ครูผู้สอนประหยัดเวลาและแรงงาน สามารถใช้แบบฝึกเป็นเครื่องมือในการประเมินผลการเรียนรู้ ทำให้ทราบพัฒนาการของผู้เรียน ดังที่ นวรัตน์ สุทธิพันธ์ (2547: 78) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการใช้ถ้อยคำในงานเขียนร้อยแก้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่าพัฒนาการความสามารถ ด้านการใช้ถ้อยคำในงานเขียนร้อยแก้วของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะสูงกว่าที่เรียนโดยไม่ใช้แบบฝึกเสริมทักษะ สอดคล้องกับ เนาวรัตน์ เจตดุ (2554: 193) ซึ่งได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสรุปความโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นไทยทรงดำ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่านักเรียนมีความสามารถในการเขียนสรุปความหลังการเรียนด้วยแบบฝึกเสริมทักษะสูงกว่าก่อนเรียน

อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี มีสิ่งที่น่าศึกษาเรียนรู้มากมาย ดังคำขวัญที่ว่า “ภูเขางาม ถ้ำวิจิตร วิถีชีวิตไทยทรงดำ คุณค่าล้ำโบสถ์ไม้สัก หัตถกรรมหลักไม้ตาลกลึง ประสานซึ้งเสียงแคนวง” ซึ่งเป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวนักเรียน เหมาะกับการศึกษาค้นคว้าและนำมาใช้เป็นข้อมูลในการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดีได้ ดังที่ ไยดี หงส์เหิน (2553: 57) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถการเขียนสารคดี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน พบว่า ความสามารถในการเขียนสารคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แหล่งเรียนเรียนรู้ในชุมชนผ่านเกณฑ์เฉลี่ยร้อยละ 70 และปรีชา มีแจ้ (2551: 66) ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการเขียนสารคดีโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 26 จังหวัดลำพูน พบว่าผลสัมฤทธิ์การเขียนสารคดีโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนสูง

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 - 3431

กว่าก่อนเรียน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำข้อมูลท้องถิ่นอำเภอเขาย้อยมาพัฒนาเป็นแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดีโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นอำเภอเขาย้อย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการเขียนสารคดีของนักเรียน ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดีโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นอำเภอเขาย้อย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดีโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นอำเภอเขาย้อย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเขาย้อยวิทยา อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 3 ห้องเรียน ซึ่งจัดห้องเรียนแบบคละความสามารถ มีนักเรียนจำนวน 72 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเขาย้อยวิทยา อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ด้วยการจับสลากเลือกห้องเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม ได้ห้อง ม.5/1 มีนักเรียน จำนวน 33 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดี โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นอำเภอเขาย้อย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยมีแบบแผนการวิจัยการทดลองกลุ่มเดียว วัดผลก่อนและหลังการทดลอง (The one -group pretest – posttest design) มีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ

ศึกษาค้นคว้า หนังสือ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างกำหนดตัวแปรที่ใช้ศึกษาและกำหนดแบบแผนการวิจัย

ขั้นที่ 2 ขั้นสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือดังนี้

2.1 แบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดีโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นอำเภอเขาย้อย ดำเนินการดังนี้

ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำราเกี่ยวกับแบบเสริมฝึกทักษะการเขียนสารคดี กำหนดวัตถุประสงค์ (มฐ/ตัวชี้วัด,สมรรถนะ,คุณลักษณะ) สร้างแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดีโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นอำเภอเขาย้อย เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบและแก้ไข เสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ประเมิน และปรับปรุงแก้ไข นำไปหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะแบบเดี่ยว (Individual Tryout) ได้ค่าประสิทธิภาพ เท่ากับ

61.33/62.67 นำมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะแบบกลุ่มเล็ก (Small Group Tryout) ได้ค่าประสิทธิภาพ เท่ากับ 65.11/65.11 นำมาปรับปรุงแก้ไข จากนั้นนำไปหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะแบบภาคสนาม (Filed Tryout) ได้ค่าประสิทธิภาพ เท่ากับ 70.08/70.00 และปรับปรุงแก้ไขรวบรวมเป็นเล่มแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดีที่สมบูรณ์ นำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

2.2 แผนการจัดการเรียนรู้ใช้ร่วมกับแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดีโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นอำเภอเขาย้อย ดำเนินการดังนี้

ศึกษารายละเอียดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ศึกษาเอกสารวิชาการเกี่ยวกับการเขียนสารคดี และกระบวนการพัฒนาการเขียนสารคดี วิเคราะห์เนื้อหา เวลาเรียน กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลและเครื่องมือวัดและประเมินผล ที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และนำกระบวนการพัฒนาการเขียนมาประยุกต์ใช้ในขั้นการสอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดี เขียนแผนการจัดกระบวนการเรียนรู้ ตามขั้นตอนการสอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดี โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นอำเภอเขาย้อย จำนวน 8 แผน เสนอแผนการจัดการเรียนรู้ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงแก้ไข เสนอแผนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินค่าความสอดคล้อง(IOC) ระหว่างเนื้อหากับจุดประสงค์การเรียนรู้ ของแผนการจัดการเรียนรู้ ได้ค่าความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ผ่านเกณฑ์การประเมินและนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปใช้ทดลองกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/1 จำนวน 33 คน

2.3 แบบทดสอบวัดทักษะการเขียนสารคดี ดำเนินการดังนี้

ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนเขาย้อยวิทยา ศึกษา ทฤษฎี หลักการและวิธีการสร้างเครื่องมือวัดผลแบบอัตนัย สร้างแบบทดสอบวัดทักษะการเขียนสารคดีก่อนและหลังเรียน เป็นแบบทดสอบแบบอัตนัย จำนวน 1 ข้อ คะแนนเต็ม 100 คะแนน ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาและพัฒนาเกณฑ์การประเมินทักษะการเขียนสารคดี โดยใช้เกณฑ์การประเมินแยกประเด็น (Analytic Rubrics) นำแบบทดสอบและเกณฑ์ที่ใช้ประเมินทักษะการเขียนสารคดีที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความเหมาะสม ความถูกต้องตรงตามเนื้อหาและตัวชี้วัด แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข เสนอแบบทดสอบต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน และตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและภาษา ด้วยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ได้ค่าความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 จากนั้นนำแบบทดสอบไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/2 โรงเรียนเขาย้อยวิทยา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 24 คน ให้ผู้ตรวจ 2 คน ตรวจคำตอบของแบบทดสอบวัดทักษะการเขียนสารคดี โดยใช้เกณฑ์การประเมินแบบแยกประเด็น (Analytic Rubric) ที่ผู้วิจัยปรับมาจากเกณฑ์การให้คะแนนการประเมินความสามารถในการเขียนสารคดีของไยดี หงส์เหิน เพื่อให้เหมาะสมกับศักยภาพและความสามารถของผู้เรียนโดยมีผู้ตรวจ 2 คน คือ ผู้วิจัยและครูผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอน (ครูชำนาญการพิเศษกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย) นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) พบว่า แบบทดสอบวัดทักษะการเขียนสารคดีเท่ากับ 0.957 แสดงว่าการให้คะแนนของผู้ตรวจทั้งสองคนมีความสัมพันธ์ในระดับมากและไปในทิศทางเดียวกัน จากนั้นปรับปรุงแบบทดสอบและนำไปเป็นเครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 - 3431

2.4 แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดี โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นอำเภอเขาย้อย ดำเนินการดังนี้

ศึกษาทฤษฎี แนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสร้างแบบสอบถาม ความคิดเห็น สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน แบ่งเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึก มี 4 ด้าน จำนวน 20 ข้อ และตอนที่ 3 การแสดง ความคิดเห็น นำแบบสอบถามความคิดเห็นที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความถูกต้องเชิงเนื้อหา ประเด็นคำถามให้ครอบคลุมเหมาะสมและสอดคล้องกับข้อมูล ของแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดี นำแบบสอบถามความคิดเห็นที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ได้ค่าความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 แล้วนำแบบสอบถามความคิดเห็นที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/1 จำนวน 33 คนซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง นำผลการประเมินมาวิเคราะห์โดยใช้ระดับคะแนน ได้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 4.22 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.70 จากนั้นนำค่าเฉลี่ยที่ได้จากการวิเคราะห์ไปทำการเปรียบเทียบกับเกณฑ์เพื่อใช้ในการแปลความหมายรายข้อ

ขั้นที่ 3 ขั้นทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวมรวบข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ทำหนังสือขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียนเขาย้อยวิทยา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้เครื่องมือ

2. ปฐมนิเทศนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการการเขียนสารคดี โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นอำเภอเขาย้อย แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ จากนั้นทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ด้วยแบบทดสอบวัดทักษะการเขียนสารคดีที่ เป็นข้อสอบแบบอัตนัย จำนวน 1 ข้อ คะแนนเต็ม 100 คะแนน ใช้เวลา 1 ชั่วโมง เพื่อเก็บคะแนนก่อนเรียน

3. ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 8 แผน โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะที่สร้างขึ้นเป็นสื่อในการจัดการเรียนรู้ เก็บคะแนนระหว่างเรียนจากแบบทดสอบท้ายแบบฝึกเสริมทักษะแต่ละเล่ม เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะ (E_1) และนำนักเรียนไปทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ในอำเภอเขาย้อย เพื่อฝึกการค้นคว้าหาความรู้และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง สำหรับใช้ในการทำแบบทดสอบหลังเรียน

4. ทดสอบหลังเรียน (post-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดทักษะการเขียนสารคดี แล้วนำผลงานของนักเรียนมาตรวจให้คะแนนโดยผู้วิจัยและครูผู้เชี่ยวชาญวิชาภาษาไทย รวม 2 คน ตรวจให้คะแนนโดยใช้เกณฑ์ที่ผู้วิจัยปรับมาจากเกณฑ์การให้คะแนนการประเมินความสามารถในการเขียนสารคดีของไยดี หงส์เหิน เพื่อให้เหมาะสมกับศักยภาพและความสามารถของผู้เรียน รวบรวมคะแนนที่ได้ไปหาค่าทางสถิติโดยเปรียบเทียบคะแนนจากการทำแบบทดสอบก่อนเรียนกับหลังเรียนเพื่อหาคะแนนที่เพิ่มขึ้นของคะแนนทักษะการเขียนสารคดีหลังจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดี โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นอำเภอเขาย้อย

5. ให้นักเรียนทำแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดีโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นอำเภอเขาย้อย

ขั้นที่ 4 ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

4.1 การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดี โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ผู้เรียนได้จากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนกับร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ผู้เรียนทำได้จากแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกตามเกณฑ์ 75/75

4.2 การเปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดี มาเปรียบเทียบความแตกต่างโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย 2 ค่าที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (dependent samples t-test)

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดีโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นอำเภอเขาย้อย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำไปเทียบกับเกณฑ์เพื่อใช้ในการแปลความหมายรายข้อโดยใช้ค่าเฉลี่ยของผลคะแนนในการวิเคราะห์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best, 1997: 190)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดี โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น อำเภอเขาย้อย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่พัฒนาขึ้น พบว่าประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 75.21/75.33

2. ผลการเปรียบเทียบคะแนนทักษะการเขียนสารคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดีโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นอำเภอเขาย้อย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่าคะแนนหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

3. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดี โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น อำเภอเขาย้อย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ภาพรวมนักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดี อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดีโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นอำเภอเขาย้อย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5” ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดีโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นอำเภอเขาย้อย มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแบบฝึกเสริมทักษะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีองค์ประกอบของแบบฝึกช่วยทำให้นักเรียนเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง มีคำชี้แจงรายละเอียด ทำให้ทราบวัตถุประสงค์ของแบบฝึกตลอดจนขั้นตอนในการใช้แบบฝึก สอดคล้องกับ อัจฉราวรรณ ศิริรัตน์ (2549 : 149) กล่าวว่า แบบฝึกที่ดีประกอบด้วย 1) คำนำ 2) คำชี้แจงสำหรับใช้แบบฝึกสำหรับครู ประกอบด้วยบทบาทของครูผู้สอน แผน

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 - 3431

การจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย ซึ่งประกอบด้วย สาระสำคัญ จุดประสงค์ปลายทาง จุดประสงค์นำทาง เนื้อหาทางภาษา กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เกณฑ์การประเมิน 3) คู่มือสำหรับนักเรียนประกอบด้วย คำนำ คำชี้แจงในการใช้แบบฝึก จุดประสงค์แต่ละแบบฝึก เนื้อเรื่องย่อ ใบงาน ใบความรู้ แบบฝึกหัดและแบบทดสอบ มีเนื้อหาสอดคล้องกับบทเรียนคือมีเนื้อหาเกี่ยวกับข้อมูลท้องถิ่นอำเภอเขาย้อย ซึ่งเป็นเรื่องใกล้ตัวนักเรียน เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียน ทำให้นักเรียนสนใจและกระตือรือร้นในการเรียนรู้ เนื้อหาเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก เริ่มตั้งแต่การใช้คำ ประโยค สำนวน โวหาร การลำดับความคิด การเขียนย่อหน้า และหลักการเขียนสารคดี นำไปสู่การเขียนสารคดีฉบับสมบูรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับ วันเพ็ญ คุณพิริยะเทวี (2548: 63) ที่กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดีไว้ว่า ควรมีความสอดคล้องกับเนื้อหาในบทเรียน เป็นไปตามลำดับความยากง่ายเนื้อเรื่อง ควรเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันหรือสิ่งที่ผู้เรียนพบเห็นเหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน มีรูปแบบหลากหลาย สีสวย จูงใจผู้เรียนและควรเป็นข้อความหรือบทความที่สั้น แบบฝึกเสริมทักษะมีกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นอำเภอเขาย้อย ที่มีเนื้อหาแตกต่างกันในแต่ละชุดแบบฝึก มีกิจกรรมเสริมทักษะนอกเวลาเรียน แบบทดสอบท้ายแบบฝึก และเฉลยกิจกรรม เพื่อท้าทายความสามารถและให้นักเรียนได้ตรวจสอบความรู้รวมทั้งค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ทั้งยังสามารถทบทวนความรู้นอกเวลาเรียนได้ตลอดเวลานอกจากนี้ผู้วิจัยได้นำแบบฝึกที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้เพื่อหาค่าประสิทธิภาพ ได้ค่าประสิทธิภาพ 75.21/75.33 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 75/75 แสดงว่า แบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดีมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ แบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดีมีองค์ประกอบที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทบาทของตนเอง ทราบจุดประสงค์ของแบบฝึก ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปตามลำดับและได้ให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องทุกครั้ง สอดคล้องกับ เนาวรัตน์ เจตดุ (2555: 183) ที่กล่าวว่า การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ เพราะ องค์ประกอบของแบบฝึกช่วยทำให้นักเรียนเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง ทราบวัตถุประสงค์ของแบบฝึก ใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูให้เป็นไปตามลำดับ อีกทั้งได้ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย ด้านการพัฒนาแบบฝึกและด้านการวัดและประเมิน รวมทั้งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้ตรวจสอบให้คำแนะนำทุกครั้งก่อนที่จะไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างและแบบฝึกเสริมทักษะนี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับท้องถิ่นซึ่งเป็นเรื่องใกล้ตัวนักเรียน นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุขและเกิดการเรียนรู้ได้ดี สอดคล้องกับ ศริญดา เทียมหมอก (2558: 1187) ที่กล่าวว่า การพัฒนาแบบฝึกแบบฝึกมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า แบบฝึกมีการเลือกเนื้อหาที่หลากหลาย เป็นเรื่องราวในท้องถิ่นของตนเอง อีกทั้งมีภาพประกอบสามารถดึงดูดความสนใจของนักเรียนและมีความเหมาะสมกับวัย ส่งผลให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้จากแบบฝึกด้วยตนเอง

จากการที่นักเรียนได้มีโอกาสไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ตามสถานที่ต่างๆในอำเภอเขาย้อย ตามคำขวัญอำเภอเขาย้อย ประกอบด้วย ถ้ำเขาย้อย ศูนย์วัฒนธรรมไทยทรงดำ พิพิธภัณฑ์ปานถนอม โบสถ์ไม้สัก วัดกุฏิบางเค็ม กลุ่มกลึงไม้ตาลบ้านหนองปรง และอนุสาวรีย์ สมัยอ่อนวงศ์ หมอแคนแดนสยาม ได้รับความรู้จากการศึกษาสถานที่จริง และความรู้จากปราชญ์ชาวบ้าน เป็นการเรียนรู้นอกห้องเรียน ทำให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจและได้รับข้อมูลขั้นปฐมภูมิที่หลากหลายสามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลในการเขียนสารคดีได้เป็นอย่างดี ทั้งยังเกิดความรัก ความศรัทธาและเห็นคุณค่าในท้องถิ่น อันจะนำไปสู่การดูแลรักษาและหวงแหนท้องถิ่นของ

ตนเองไว้ในลูกหลานได้เห็นคุณค่ารุ่นแล้วรุ่นเล่าด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ ปรีชา มีแจ้ (2551: ง) ซึ่งได้ค้นคว้าอิสระเรื่อง การพัฒนาทักษะการเขียนสารคดีโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ จังหวัดลำพูน พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสารคดีโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ไยดี หงส์เหิน (2553: ง) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถการเขียนสารคดี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน พบว่า นักเรียนกลุ่มเป้าหมายที่รับการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการเขียนสารคดี คิดเป็นร้อยละ 74.65 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะการเขียนสารคดีของนักเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดีโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นอำเภอเขาย้อย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนมีทักษะการเขียนสารคดี หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดีโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นเขาย้อย ช่วยให้นักเรียนมีความความรู้เกี่ยวกับการเขียนสารคดีเพิ่มมากขึ้น เพราะแบบฝึกมีเนื้อหาเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก เริ่มตั้งแต่การใช้คำประโยค สำนวน โวหารการลำดับความคิด การเขียนย่อหน้าและการเขียนสารคดี ทำให้นักเรียนเขียนสารคดีได้อย่างมีลำดับขึ้นตอน นำไปสู่งานเขียนสารคดีที่มีคุณภาพมากกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึก นอกจากนี้เนื้อหาที่นำมาให้นักเรียนได้ศึกษาเป็นเรื่องราวใกล้ตัวนักเรียน บางเรื่องนักเรียนพบเห็นในชีวิตประจำวัน เพราะนักเรียนส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอเขาย้อย มีเชื้อสายไทยทรงดำ บางครอบครัวผู้ปกครองมีอาชีพกลึงไม้ตาล และสถานที่ท่องเที่ยวเช่น ถ้ำเขาย้อย โบสถ์ไม้สักวัดกุฏิบางเค็ม อยู่บริเวณใกล้เคียง นักเรียนผ่านไปมาเป็นประจำทั้งยังไปเยี่ยมชมและค้นคว้าหาความรู้ได้สะดวก นักเรียนจึงมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องราวเหล่านั้นอยู่แล้ว เมื่อได้รับการจัดการเรียนรู้อย่างมีระบบตามขั้นตอนของแบบฝึก จึงเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน เรียนรู้ได้ดี มีความสุขในการเรียนตลอดจนเห็นคุณค่าในท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเดอร์ปุยและคณะ (Depuis ang Others, 1989 : 53-54, อ้างถึงใน อัจฉรา ศิริอาชารุ่งโรจน์, 2542:19) ที่พบว่า ผู้อ่านจะเข้าใจบทอ่านได้ดี ถ้าสามารถนำความรู้ใหม่ไปสัมพันธ์กับความรู้เดิม อย่างเหมาะสม โดยเนื้อหาที่ผู้อ่านคุ้นเคยหรือมีความรู้อยู่แล้วจะทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้เร็วกว่าเนื้อหาที่เป็นความรู้ใหม่อีกทั้งมีการจัดกิจกรรม ที่หลากหลาย เรียงตามลำดับขั้นตอนความยากง่าย เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง ทั้งแบบรายบุคคลและกระบวนการกลุ่มได้เรียนรู้จากสถานที่จริง ทำให้นักเรียนกระตือรือร้นในการเรียน ซึ่งตรงตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ครูผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล พัฒนาการทางสมอง และเน้นคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ที่พึงประสงค์ สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศูนย์สื่อการเรียนรู้ ระบบสารสนเทศเครือข่ายการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สถานศึกษาต้องมี การวัดและประเมินผลการเรียนรู้และนำผลที่ได้ใช้เป็นข้อมูลเพื่อพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้เกิดคุณภาพสูงสุดต่อผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552 : 5) สอดคล้องกับอัจฉราวรรณ ศิริรัตน์ (2549 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษ

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 - 3431

เพื่อการสื่อสาร โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นเมืองกาญจนบุรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนมีทักษะการอ่านและเขียนก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และศิลปิน บุญจันทร์ศรี (2556: 206) ที่กล่าวว่า นักเรียนมีความสนใจและกระตือรือร้นในการเรียนรู้ด้วยแบบฝึก เนื่องจากเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับข้อมูลในท้องถิ่น ซึ่งนักเรียนคุ้นเคยและรู้จักพบเห็นอยู่เสมอในชีวิตประจำวัน และบางเรื่องเป็นความรู้ใหม่สำหรับนักเรียน แม้ว่านักเรียนจะอาศัยอยู่ในท้องถิ่นของตนเอง แต่ก็ไม่เคยได้เรียนรู้เรื่องราวในลักษณะตำรา หรือบทอ่านมาก่อน รวมทั้งภาพประกอบที่มีสีสันสวยงาม แตกต่างจากแบบฝึกเล่มอื่น จึงเกิดความกระตือรือร้นและสนใจที่จะทำกิจกรรม

3. ผลศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่ใช้แบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสารคดีโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นอำเภอเขาย้อย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อแบบฝึกเสริมทักษะอยู่ในระดับมาก โดยเห็นว่าแบบฝึกช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลท้องถิ่นอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจที่ได้ศึกษาเรียนรู้ท้องถิ่นของตนเอง การที่ครูนำเนื้อหาซึ่งเป็นเรื่องใกล้ตัว มีสถานจริงให้ได้ศึกษา เป็นวิถีชีวิต ซึ่งพบเห็นในชีวิตประจำวันของนักเรียน ทั้งเรื่องการแต่งกาย อาหาร พิธีกรรมของชาวไทยทรงดำ สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญที่มีคุณค่าทั้งทางด้านประวัติศาสตร์และศิลปกรรม หัตถกรรมพื้นบ้านที่ประยุกต์วัตถุดิบในท้องถิ่นเพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้า และการละเล่นดนตรีพื้นบ้านคือแคน ที่ช่วยสร้างความสนุกสนานบันเทิงใจให้ เกิดความผ่อนคลายจากการทำงาน ล้วนแล้วแต่เป็นข้อมูลที่มีคุณค่ากับนักเรียนทุกคนที่นอกจากจะนำไปเป็นข้อมูลในการเขียนสารคดีแล้วยังสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี จากประโยชน์ข้างต้นทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งการนำเกม เพลง ปริศนาคำทาย รูปภาพ การฟังและดูวีดิทัศน์ การสืบค้นข้อมูลจากอินเตอร์เน็ต ได้เรียนนอกสถานที่ และกิจกรรมศึกษาแหล่งเรียนรู้ข้อมูลท้องถิ่นอำเภอเขาย้อย มีส่วนช่วยทำให้นักเรียนรู้สึกภาคภูมิใจและรักและหวงแหนในท้องถิ่นของตนเอง สอดคล้องกับหลักสูตรรายวิชาท้องถิ่น (โรงเรียนเขาย้อยวิทยา , 2552: 84) ในการจัดการเรียนการสอนข้อมูลท้องถิ่นในด้านต่างๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ฯลฯ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้เรื่องราวท้องถิ่น มีความภาคภูมิใจในบ้านเกิดเมืองนอน เป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน ตลอดจนสามารถแก้ปัญหาพัฒนาชีวิตตนเอง พัฒนาอาชีพ ครอบครัวและสังคมของตนเองได้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ในการใช้แบบฝึก นักเรียนบางส่วนยังขาดความรับผิดชอบในการทำงาน จึงไม่สามารถทำกิจกรรมให้เสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด ดังนั้น เมื่อครูจะสั่งงานแต่ละครั้งครูต้องตกลงกับนักเรียนให้เข้าใจตรงกันและมีเทคนิค ตลอดจนมาตรการในการดำเนินการเพื่อฝึกให้นักเรียนรับผิดชอบต่องานหรือกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย ให้เสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด เช่น การลำดับขั้นตอนในการดำเนินงาน การเสริมแรง และการยืดหยุ่น

2. จากผลการวิจัยพบว่า การเขียนสารคดีของนักเรียนจะมีลักษณะให้ข้อเท็จจริงของข้อมูลเพียงอย่างเดียวไม่ค่อยมีการสอดแทรกความคิดเห็นหรือการใช้ภาษาที่ทำให้เกิดความเพลิดเพลินในการอ่านมากนัก

ทั้งนี้เพราะนักเรียนให้ความสำคัญกับข้อมูลมากเกินไป ครูต้องค่อย ๆ หาตัวอย่างสารคดี และยกตัวอย่างนักเขียนสารคดีที่มีชื่อเสียงที่มีแนวการเขียนเฉพาะรูปแบบของตนเองให้นักเรียนได้เห็น และฝึกให้นักเรียนเขียนบ่อย ๆ

3. จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง เพราะเกิดจากการนำความรู้ที่ได้จากเรื่องราวที่ศึกษาภายในท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งได้ไปจัดเก็บข้อมูลด้วยตนเองเป็นการฝึกปฏิบัติจริงมาใช้เป็นข้อมูลในการเขียนสารคดี และยังได้เรียนรู้เรื่องราวที่ไม่เคยได้เรียน ได้เรียนรู้ในรูปแบบของการศึกษาสถานที่จริง เป็นการเรียนรู้นอกห้องเรียนและเทคโนโลยีในการเก็บภาพความประทับใจมีการพัฒนามากขึ้น นักเรียนจึงถ่ายภาพตนเองกับเพื่อน ๆ ครูและวิทยากรในสถานที่ต่าง ๆ นำมาประกอบในการเขียนสารคดีซึ่งเป็นผลการของตนเอง ทำให้ผลงานน่าสนใจยิ่งขึ้น นักเรียนมีความสุขในการเรียนและการทำงาน ทำให้ผลงานมีคุณภาพ ทั้งยังทำให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลท้องถิ่นของตนเองมากยิ่งขึ้น เกิดความรักและความหวงแหนท้องถิ่นที่ตนอาศัย ดังนั้นครูผู้สอนจึงควรจัดทำแบบฝึกให้มีรายละเอียดดังที่กล่าวไปแล้วข้างต้น ก็จะทำให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น และนักเรียนได้พัฒนาตามศักยภาพและความสามารถของตน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยและพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในมาตรฐานและตัวชี้วัดอื่น เช่น การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น การพัฒนาแบบฝึกการแต่งคำประพันธ์ประเภทฉันท์โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น การพัฒนาแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น

2. ควรมีการวิจัยและพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะร่วมกับเทคนิคการสอน อื่นๆ เช่น การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน (STAD) , การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะร่วมกับสื่อการเรียนรู้ CAI เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ. (2539). **บันทึกการเสด็จพระราชดำเนิน พระราชทานกระแสพระราชดำริ “ปัญหาการใช้ภาษาไทย”**. กรุงเทพฯ: สถาบันภาษาไทย.

จิราภรณ์ ฉัตรทอง. (2545). “การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทยสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน”. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการนิเทศ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

เจตนา อินต๊ะเชื่อ. (2543). “การพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความขั้นพื้นฐานโดยใช้สื่อประสมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพานพิเศษพิทยาคม อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย”.วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 - 3431

ชนานุต อุ่นมะดี . (2550). “ ผลการใช้เทคนิคระดมสมองและผังความคิดที่มีต่อความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปี ที่ 1” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

นฤดี ผิวงาม. (2545). “การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนเรื่องวิชาภาษาไทยสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1”.วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

นวรัตน์ สุทธิพันธ์. (2547) “ การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการใช้ถ้อยคำในงานเขียนร้อยแก้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6”. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

เนาวรัตน์ เจตดุ. (2554). “การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสรุปความ โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นไทยทรงดำ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรีสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2”. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

_____ . (2555). “การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสรุปความ โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นไทยทรงดำ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรีสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2”. **วารสาร Veridian E-Journal ปีที่ 5**, ฉบับที่ 3 (กันยายน-ธันวาคม): 183.

ปรีชา มีแจ้. (2551). “การพัฒนาทักษะการเขียนสารคดีโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 26 จังหวัดลำพูน”. การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ไยดี หงส์เหิน. (2553). “การพัฒนาความสามารถการเขียนสารคดี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน”. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

โรงเรียนเขาย้อยวิทยา. (2552). **หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนเขาย้อยวิทยา**. เพชรบุรี : (อัดสำเนา).

โรงเรียนเขาย้อยวิทยา,กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. (2558). **รายงานผลการประเมินตนเอง(SAR) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนเขาย้อยวิทยา**. (อัดสำเนา).

วันเพ็ญ คุณพิริยะเทวี.(2548). “การพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2”. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ศริญดา เทียมหมอก. (2558).“การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่3 ด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด”. **วารสาร Veridian E-Journal ปีที่ 8**, ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม): 1187.

ศิลปิน บุญจันทร์ศรี. (2556). “การพัฒนาแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4”. **วารสาร Veridian E-Journal ปีที่ 6**, ฉบับที่ 4 (มกราคม- เมษายน): 206.

อัจฉรา ศิริอาชารุ่งโรจน์. (2542) . “การสร้างบทเรียนสำเร็จรูปทักษะการอ่านประกอบวิชาภาษาอังกฤษรอบรู้สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดสังเวช กรุงเทพมหานคร”. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการนิเทศ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อัจฉราวรรณ ศิริรัตน์. (2549). “การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นเมืองกาญจนบุรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3”. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการนิเทศ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ภาษาต่างประเทศ

Best, John W. and Kahn, James V. (1993). **Research in Education**. 7 th ed. Boston : Allyn and Bacon. p. 246.